

Spis treści

Wstęp	13
1. Cel i przedmiot badań	13
2. Stan badań	15
2.1. Stan badań nad językiem komunikacji religijnej	15
2.2. Stan badań z zakresu lingwistyki korpusowej i kwantytatywnej	16
2.3. Stan badań nad tekstem i dyskursem	18
3. Metody i metodologia	19
3.1. Metody wstępnego przetworzenia danych	20
3.1.1. Jednostki badania	20
3.1.2. Operacje wstępne	21
3.2. Metody statystyczne przyjęte w pracy	23
4. Dane i źródła do badań	24
5. Struktura pracy	29
I. <i>Styl, język i dyskurs religijny</i> a komunikacja we wspólnotach wyznaniowych. Systematyzacja terminologii	31
1. Problemy związane ze statusem i opisem <i>stylu, języka</i> i <i>dyskursu religijnego</i>	31
1.1. Płynność terminologiczna w stylistyce i tekstologii	32
1.2. Różne definicje terminu <i>styl</i> . Teorie i rodzaje stylów	32
1.2.1. Styl typowy a pojęcie <i>języka</i> oraz <i>odmiany języka</i>	33
1.2.2. Funkcjonalna teoria stylu	34
1.2.3. Semiotyczna teoria stylu	35
1.2.4. Antropologiczno-kulturowa teoria stylu	35
1.2.5. Styl jako humanistyczna struktura tekstu	37
1.2.6. Podsumowanie teorii i ustaleń dotyczących kategorii stylu	37

1.3.	Różne definicje terminu <i>dyskurs</i>	38
1.3.1.	Tekstologiczne teorie dyskursu	38
1.3.2.	Socjologiczne koncepcje dyskursu	40
1.3.3.	Podsumowanie teorii dyskursu	41
1.4.	Konkluzja: styl a dyskurs	42
2.	Komunikacja religijna jako <i>styl/język, użycie języka i dyskurs</i> w ujęciu wybranych badaczy	42
2.1.	Styl i język religijny	43
2.2.	Religijne użycie języka	50
2.3.	Dyskurs religijny	50
2.4.	Różne koncepcje stylu i dyskursu religijnego – konkluzje	51
II.	Statystyczne właściwości leksyki dyskursów ewangelickiego, katolickiego i prawosławnego	59
1.	Wskaźniki bogactwa leksykalnego	59
1.1.	Długość słownika i tekstu	60
1.1.1.	Długość słownika i tekstu w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	60
1.1.2.	Długość słownika i tekstu w gatunkach reprezentujących poszczególne dyskursy	60
1.2.	Średnia częstość wyrazu	62
1.2.1.	Średnia częstość wyrazu w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	62
1.2.2.	Średnia częstość wyrazu w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	62
1.3.	Bogactwo leksykalne, oryginalność i stereotypowość słownictwa	64
1.3.1.	Bogactwo leksykalne, oryginalność i stereotypowość słownictwa w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	64
1.3.2.	Bogactwo leksykalne, oryginalność i stereotypowość słownictwa w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	65
2.	Miara Gooda	67
2.1.	Miara Gooda w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	67
2.2.	Miara Gooda w gatunkach reprezentujących poszczególne dyskursy	68
3.	Entropia i redundancja	70
3.1.	Entropia i redundancja w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	70
3.2.	Entropia i redundancja w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	71
4.	Koncentracja słownictwa	73

4.1. Koncentracja słownictwa w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	74
4.2. Koncentracja słownictwa w obrębie gatunków reprezentujących badane dyskursy	74
5. Pokrycie tekstów i słownika przez słownictwo o różnych klasach częstości	77
5.1. Pokrycie tekstów i słownika przez słownictwo o różnych klasach częstości w obrębie dyskursów	77
5.2. Pokrycie tekstów i słownika przez słownictwo o różnych klasach częstości w obrębie gatunków	79
6. Filiacja tekstów	88
6.1. Stopień zgodności leksemów w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	88
6.2. Stopień zgodności leksemów w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	89
7. Wnioski	93
III. Struktura części mowy w tekstach trzech dyskursów	95
1. Struktura części mowy w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	95
1.1. Rzeczowniki i przymiotniki a czasowniki i przysłówki	96
1.2. Zaimki	103
1.3. Przyimki i spójniki	104
1.4. Liczebniki	105
1.5. Partykuły i wykrzykniki	106
2. Struktura części mowy w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	107
2.1. Rzeczowniki	110
2.2. Czasowniki	113
2.3. Przymiotniki	117
2.4. Przysłówki	121
2.5. Zaimki	124
2.6. Spójniki	127
2.7. Przyimki	129
2.8. Liczebniki	130
2.9. Partykuły	132
2.10. Wykrzykniki	135
3. Wnioski	135
IV. Struktura pól leksykalno-semantycznych w tekstach ewangelickich, katolickich i prawosławnych	137
1. Udział słownictwa religijnego i ogólnego w tekstach	138
1.1. Słownictwo religijne	139

1.1.1.	Słownictwo religijne w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	139
1.1.2.	Słownictwo religijne w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	140
1.2.	Słownictwo ogólne	143
1.2.1.	Słownictwo ogólne w dyskursach jako całościowych zbiorach tekstów	143
1.2.2.	Słownictwo ogólne w gatunkach reprezentujących badane dyskursy	144
2.	Pokrycie dyskursów ewangelickiego, katolickiego i prawosławnego przez makropola semantyczne	146
3.	Pokrycie tekstów ewangelickich, katolickich i prawosławnych przez pola leksykalno-semantyczne	147
3.1.	Makropole WIARA	149
3.2.	Makropole KOŚCIÓŁ	151
3.3.	Makropole CZŁOWIEK	152
3.4.	Makropole SPOŁECZEŃSTWO	153
3.5.	Makropole ŚWIAT FIZYCZNY I NATURA	154
4.	Wnioski	155
V. Słownictwo wspólne dla dyskursów		
	i leksyka nacechowana dyskursywnie	157
1.	Podstawowy zasób słownictwa dyskursów chrześcijańskich	158
1.1.	Leksyka podstawowa o znaczeniach niezwiązanych z religią ...	159
1.1.1.	Rzeczowniki	160
1.1.2.	Przymiotniki	161
1.1.3.	Czasowniki	162
1.1.4.	Liczebniki	163
1.1.5.	Przysłówki	163
1.2.	Leksyka podstawowa o znaczeniach religijnych	164
1.2.1.	Rzeczowniki	164
1.2.2.	Przymiotniki	166
1.2.3.	Czasowniki	167
1.2.4.	Wykrzykniki	167
2.	Słownictwo nacechowane dyskursywnie	168
2.1.	Słownictwo nacechowane w dyskursie ewangelickim	168
2.1.1.	Rzeczowniki nacechowane w dyskursie ewangelickim ...	170
2.1.2.	Przymiotniki nacechowane w dyskursie ewangelickim ...	172
2.1.3.	Czasowniki nacechowane w dyskursie ewangelickim ...	174
2.1.4.	Przysłówki nacechowane w dyskursie ewangelickim ...	175
2.2.	Słownictwo nacechowane w dyskursie katolickim	175
2.2.1.	Rzeczowniki nacechowane w dyskursie katolickim	178
2.2.2.	Przymiotniki nacechowane w dyskursie katolickim	180

2.2.3. Czasowniki nacechowane w dyskursie katolickim	181
2.2.4. Przysłówki nacechowane w dyskursie katolickim	182
2.3. Słownictwo nacechowane w dyskursie prawosławnym	182
2.3.1. Rzeczowniki nacechowane w dyskursie prawosławnym	184
2.3.2. Przymiotniki nacechowane w dyskursie prawosławnym	187
2.3.3. Czasowniki nacechowane w dyskursie prawosławnym ...	188
2.3.4. Przysłówki nacechowane w dyskursie prawosławnym ...	189
3. Wnioski	189
VI. Słownictwo z makropola WIARA	193
1. Nazwy ogólne	193
1.1. Określenia własnej wiary	198
1.1.1. Określenia <i>wiary</i> w języku katechetycznym i liturgicznym	198
1.1.2. Określenia <i>wiary</i> w języku teologicznym i w dokumentach Kościołów	199
1.2. Nazwy innych niż własne wyznań chrześcijańskich	201
1.3. Nazwy osób określanych ze względu na wyznawaną religię chrześcijańską	203
1.4. Nazwy religii niechrześcijańskich i jej wyznawców	208
2. Przedmiot wiary	209
2.1. Nazwy istoty najwyższej	209
2.1.1. Nazwy Trójcy Świętej	210
2.1.2. Nazwy Boga w języku liturgicznym i katechetycznym ...	216
2.2. Nazwy innych istot ponadludzkich	221
2.3. Nazwy istot ludzkich wywyższonych	222
2.4. Nazwy miejsc z rzeczywistości transcendentnej	224
2.5. Nazwy określające kondycję ludzką i ostateczne przeznaczenie człowieka	226
2.6. Nazwy osób określanych ze względu na swój stosunek do wiary	233
3. Źródła wiary	234
3.1. Źródła własnej wiary (zewnątrzne wobec ludzkiej psychiki) ...	234
3.1.1. Określenia podstawowego źródła wiary	234
3.1.2. Nazwy określające sposób poznania źródła wiary	236
3.1.3. Nazwy innych niż <i>Biblia</i> źródeł wiary	237
3.2. Nazwy autorytetów w sprawach wiary	239
3.3. Nazwy określające wewnętrzne źródła wiary	240
4. Nazwy (terminy) związane z dogmatyką	240
5. Wnioski	242
VII. Słownictwo z makropola KOŚCIÓŁ	245
1. Nazwy ogólne	245

1.1. Nazwy własnego Kościoła	247
1.2. Nazwy innych niż własny Kościołów chrześcijańskich	253
2. Określenia związane z konwersją	254
3. Określenia związane z dyscypliną kościelną	255
4. Nazwy członków własnego Kościoła	255
4.1. Nazwy świeckich członków wspólnot lokalnych	256
4.2. Nazwy osób duchownych	257
5. Nazwy określające zwierzchność i władzę w Kościele	261
6. Nazwy związane z działalnością Kościoła	262
7. Nazwy związane z historią Kościoła	264
8. Nazwy związane ze strukturą terytorialną Kościoła	265
9. Nazwy związane z kultem	266
9.1. Nazwy sakramentów	266
9.2. Nazwy ceremonii kościelnych	270
9.3. Określenia świąt i nabożeństw	271
9.4. Obyczaje i obrzędy religijne	271
9.5. Nazwy miejsc i zgromadzeń związanych z kultem	272
10. Wnioski	273
VIII. Słownictwo z makropola CZŁOWIEK	275
1. Nazwy ogólne	276
2. Nazwy ludzi dzielonych ze względu na wiek	279
3. Nazwy ludzi ze względu na płeć	280
4. Nazwy określające wygląd człowieka	285
5. Nazwy związane z ciałem i jego funkcjami	286
6. Nazwy związane ze zdrowiem i chorobą	287
7. Nazwy zmysłów ludzkich	288
8. Nazwy związane z jedzeniem	288
9. Nazwy związane z ruchem	289
10. Nazwy emocji i uczuć	289
10.1. Nazwy emocji i uczuć pozytywnych	290
10.2. Nazwy emocji i uczuć negatywnych	290
11. Nazwy określające charakter i jego cechy	291
12. Nazwy związane z etyką i moralnością	292
13. Nazwy związane z wolą	293
14. Nazwy związane z myśleniem	293
15. Nazwy służące do wyrażania wartości i wartościowania	294
16. Nazwy określające czyny i działania człowieka	299
17. Wnioski	300
IX. Słownictwo z makropola SPOŁECZEŃSTWO	303
1. Nazwy ogólne	304
2. Nazwy związane z porozumiewaniem się	306

3. Nazwy odnoszące się do komunikowania w skali zbiorowości	308
4. Nazwy związane z kulturą artystyczną i piśmiennictwem	309
5. Nazwy związane z domem, mieszkaniem i miejscowością	310
6. Nazwy odnoszące się do utrzymywania lub łamania społecznego spokoju	311
7. Nazwy związane z wojną	311
8. Nazwy związane z życiem towarzyskim i zabawą	312
9. Nazwy instytucji społecznych	312
9.1. Nazwy organizmów państwowych	313
9.2. Nazwy urzędów	315
9.3. Nazwy związane z nauką i oświatą	315
10. Nazwy grup narodowych i etnicznych	316
11. Nazwy określające udział w grupach społecznych	316
12. Nazwy odnoszące się do związków erotycznych	317
13. Nazwy związane z rodziną i pokrewieństwem	317
14. Nazwy związane z pracą	321
15. Nazwy związane z posiadaniem	322
16. Nazwy związane z gospodarką	322
17. Nazwy związane z techniką	323
18. Nazwy procesów społecznych	323
19. Wnioski	324
X. Słownictwo z makropola ŚWIAT FIZYCZNY I NATURA	327
1. Nazwy ogólne	327
2. Nazwy desygnujące istnienie	328
3. Ogólne nazwy procesów, stanów i zjawisk	328
4. Nazwy określające więź, podobieństwo i różnice między bytami	329
5. Nazwy desygnujące działanie losu	330
6. Nazwy związane z czasem	330
7. Nazwy związane z przestrzenią	331
7.1. Nazwy wymiarów	332
7.2. Nazwy związane z rozkładem w przestrzeni	332
7.3. Nazwy stron świata i przestrzeni geograficznej	332
8. Nazwy określające ilość i liczebność	333
9. Nazwy roślin i zwierząt	334
10. Nazwy przyrody nieożywionej	334
11. Nazwy zjawisk i procesów fizycznych	335
12. Wnioski	335
Zakończenie	337
Aneks	347
Bibliografia	357
Wykaz skrótów	377